

 Svenska Institutet för Standarder		1 (3)
	Datum	Er referens/diarienummer
	2024-08-20	U2025/01586
Avsändarens kontaktperson	Mottagare	
sarah.sim@sis.se	Utbildningsdepartementet	

Svar på remiss: Europeiska kommissionens förslag till nästa ramprogram för forskning och innovation COM (2025)543 samt det tillhörande specifika programmet för dess implementering COM (2025)544

Svenska institutet för standarder, SIS, tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

Vi yttrar oss i frågor som rör standardisering och hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS roll som nationellt standardiseringsorgan.

Standardisering är ett effektivt medel för att nyttiggöra forskning och innovation, genom att ta tillvara nya tekniker och lösningar och därmed bana väg för implementering och bred användning. För att Europa ska kunna behålla sin konkurrenskraft behöver vi se den tydliga kopplingen mellan forskning, innovation och standardisering.

För att möjliggöra tillgodogörande av forskningsresultat till standardisering krävs en god samverkan mellan standardisering och forskning i Sverige och inom EU. Av dessa skäl förespråkar Europeiska kommissionen starkt att forskningsresultat ska nyttiggöras genom standardisering. Under 2023 publicerade kommissionen därför en uppförandekod för standardisering inom det europeiska forskningsområdet. Vidare inrättades det 30 månader långa projektet EU Standardisation Booster (HSbooster.eu), som erbjuder expertstöd till EU-finansierade forskningsprojekt för att öka nyttiggörandet av projektresultat i standardisering. Det ger ökade möjligheter för svenska intressenter att leda och påverka standardisering på alla nivåer, och ger ökad spridning av forskning och innovation för att lösa dagens samhällsutmaningar. SIS arbetar aktivt med kopplingen mellan forskning, innovation och standardisering genom att ha en permanent representant i de europeiska standardiseringsorganisationernas CEN och Cenelec's Advisory Committee on Research and Innovation.

Genom att driva och leda standardisering inom framtidsområden kan Sveriges omhändertagande av forskning och innovation stärkas. Men här behöver resurser avsättas för såväl forskning och industri som för myndigheter för att bemanna och finansiera Sveriges engagemang och ledarskap i standardiseringen. Standardisering är också ett viktigt verktyg för att få insyn i andra länders forskning och innovation. Det finns många områden som är viktiga för Sveriges position i världen, bland annat AI, kvantteknik, framtidens energi, bioteknologi, cybersäkerhet, cirkulär ekonomi, kritiska råmineraler, grönt stål, rymdteknik, samhällssäkerhet och beredskap är alla exempel på områden där forskning, kompetens och standardisering kan bidra till Sveriges kapacitet.

Tillgodogörandet av nya forskningsresultat i standardisering gör det lättare att tidigt tillgängliggöra ny teknik. Det säkerställer att forskningsresultat fångas upp och underlättar marknadens acceptans av nya produkter, eftersom användningen av standarder också i många fall säkerställer kompatibilitet och interoperabilitet med befintliga tekniker och industriprocesser.

Utifrån ett standardiseringsperspektiv besvarar SIS följande frågor i remissen:

- *Bedöms förslaget skapa förutsättningar för att stärka synergier mellan europeisk och svensk forskning och innovation?*

Standardisering och innovation hör tätt samman. Draghirapporten konstaterar att konkurrenskraft är kopplad till hög innovationsförmåga och att Europa, trots stor innovationskraft, ofta misslyckas med att kommersialisera resultaten. SIS anser att nyttan med standarder och standarder som ett verktyg för innovation och utveckling bör betonas ytterligare i EU:s ramverk för forskning och innovation. Ett standardiseringsarbete är ofta en förutsättning för en produkts internationella kommersialisering, spridning och långsiktiga utveckling. Standardiseringsarbete ger möjlighet att driva affärs- och organisationsutveckling och påverka branschens och organisationers inriktning.

- *Bedöms förslaget skapa förutsättningar för att stärka samarbete mellan akademi och privat sektor?*

Det borde tydligare framgå hur standarder kan användas som verktyg när forsknings- och innovationsprojekt ska kommersialiseras på marknaden. Standarder bidrar till kvalitet, tillförlitlighet och interoperabilitet, vilket förenklar för företag att få marknadsaccess med ny teknik.

- *Vilka delar i förslaget bedöms extra viktiga att värna respektive mota vid kommande förhandlingar?*

SIS är mycket positiva till att standardisering finns med som ett av målen med programmet för 2028-2034 (se nedan) och vill att standardisering som mål fortsatt värnas.

The specific objectives of the Programme are:

.....

*Improve the Union's position in innovation, with a specific focus on strategic technologies and disruptive innovation, facilitate the diffusion of innovative solutions through **standardisation** activities to foster competitiveness and address key societal challenges.*

Med anledning av att EU-kommissionen aviserat en ändring av standardiseringssystemet (NLF, New Legislative Framework) som det ser ut idag, vill SIS understryka att systemet med presumtion om överensstämmelse genom harmoniserade standarder fungerar väl och bör bevaras. Det finns tillfällen när EU-kommissionen ställer mycket detaljerade krav på framtagandet och innehållet i standarder. SIS anser att det i dessa fall kan finnas skäl för EU-kommissionen att överväga att själv ta fram gemensamma specifikationer. Samtidigt menar SIS att gemensamma specifikationer som alternativ till harmoniserade standarder endast bör användas i undantagsfall, för att inte underminera det europeiska standardiseringssystemets legitimitet och effektivitet.

Kontakta oss gärna för mer information om hur standarder kan bidra till att omsätta innovation till ökad svensk och europeisk konkurrenskraft: sarah.sim@sis.se.

Med vänlig hälsning

Annika Andreassen, VD
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.

Vid certifiering, validering och verifiering blir användning av standarder en del av den internationella kvalitetsinfrastrukturen som bl.a. sker genom de officiella ackrediteringsorganen, exempelvis Swedac i Sverige.

Standardiseringskommittéer som drivs gemensamt mellan ISO respektive CEN och de internationella organisationerna för elektroteknisk standardisering IEC respektive Cenelec bevakas av både SIS och SEK Svensk Elstandard som är utsedd av regeringen att ansvara för all standardisering inom det elektrotekniska området i Sverige och är svensk nationalkommitté inom IEC och Cenelec.